

Alba Alfageme

PSIKOLOGOA

FEMINISMOA SALBAGAILU

"Feminismoak bizitza salbatu dit eta, era berean, ahalbidetu dit nire bizitzan zehar, neska edo emakumea izateagatik bizi izan ditudan hainbat pasarte ulertzea. Feminismoari esker identifikatu ditut bizitako hamaika injustizia eta indarkeria. Ez bakarrik nik pairatutakoak, baita inguruan ditudan eta gizonezkoen munduan borrokatzen zuten emakumeek jasandakoak ere; amak, amonak eta hainbeste lagunek, hain zuzen ere. Identifikazio prozesu hori egiteaz haratago, feminismoa nabigazio iturri ere izan da niretzat, eta ulertarazi dit patriarkatuaren kontra borrokatu eta alternatiba feminista bat eraikitzea posible dela".

"Rubiales auzia inokulatuta dugun matxismoaren termometroa izan da"

Emakumeen eskubideen borrokan ibilbide luzea du Alba Alfagemek. Indarkeria matxistetan aditua da, Brasil eta Indiako hainbat gobernuz kanpoko erakunderekin lan egin zuen eta azken urteetan Kataluniako Generalitateko Barne Saileko aholkulari izendatu dute eta Universitat de Girona eta Universitat de Barcelonako irakaslea izan da.

SAIOA BALEZTENA DANI CODINA

Kataluniako Generalitatearen aholkularia zara. Nola suertatu zen aukera?

Bereziki konplexua eta patriarkatuaren adibide gardena den Barne Saileko aholkulari izatea proposatu zidaten; sail horretan lidergoa betidanik gizonezkoena izan da eta bereziki maskulinizatuta dago. Nire erronka hasieratik izan zen kontseilaritzaren egoera feminizatzea, zuzendaritza karguak zituzten emakumeak gehituta eta dinamikak aldatuta. Gogorra izan da, erakundeak toki itxiak dira eta joera matxista nabarmena da; nekagarria izan daiteke, baina, aldi berean, gauzak aldatzea posible dela egiaztatzeko aukera izan dut eta horrek konpentzatzen du.

Erakundeetatik nahikoa egiten ari da gizon eta emakumezkoen desberdintasunaren kontra borrokatzeko?

Geroz eta erakunde gehiagok kontzientzia hartu dute. Lan handia egiten ari da *statu quo* aldatzeko, baina sekula ez da nahikoa. Ibilbide luze bateko abiapuntuan gaude.

Aurrerapausoetako bat izan da 'Soilik baietz da baietz' eztabaidagarria. Zer deritzozu?

Lege horrek aurrerapen nabarmena dakar indarkeria matxistaren kontrako borrokan, aldiz, gizarteko sektore eskuindarrek sustatu, baina, ezker-tiarren artean ere azaleratu den erantzun erreakzionarioa nagusitu da. Arazoa da fokua mugatu dutela zigor kodean, baina ez zaio baliorik eman legeak bermatzen duen arreta integralean, biktimen konponketan, eta, funtsean, bere horretan ekarri dituen aurrerapenetan. Montero ministroak ordaindu duen prezioa onartezina da.

2021ean *Quan cridem els nostres noms* (Gure izenak oihukatzen ditugunean) liburua argitaratu zenuen. Emakumeen kontrako isilpeko guda bat dagoela erraten duzu. Bi urte pasa dira, gudad jarraitzen du?

Zorionez, hain isilpean ez egoteko borrokatzen dugu, baina gudad bere horretan jarraitzen du, bai. Denbora luzez patriarkatua saiatu da emakumeen kontrako erasoak eta indarkeriak zatikatzen, horregatik zen hain

Rubiales auziaz: "Hasieran ulertezina iruditu zitzaidan ikustea gizarteak denbora behar izan zuela, edonork ikusi zituen irudi horiek irudikatzen zutena eraso eta indarkeria sexual gisa izendatzeko".

zaila egiturazko arazo gisa ulertzea. Orain begiak irekitzen hasi gara, hasi gara ulertzen arazoa patriarkatuan gizonezkoek duten boterea dela. Terrorismo matxista deitzen diot nik, ez baitago matxismoaz aparte hainbeste emakume erailtzen dituen fenomenorik. Ezin dugu ahaztu gure gizartean emakumezkoen heriotzen eta ziurgabetasunaren lehendabiziko arrazoia direla indarkeria matxistak.

Nola bizi izan duzu Rubiales auzia?

Hasieran ulertezina iruditu zitzaidan ikustea gizarteak denbora behar izan zuela, edonork ikusi zituen irudi horiek irudikatzen zutena eraso eta indarkeria sexual gisa izendatzeko. Argi dago erantzun hori inokulatuta dugun matxismoaren termometroa izan zela.

Rubialesek dimititu behar zuen ostiral hartan, baina ez zuen egin. Zuk eskerrak eman zenizkion *Diari Ara*-ko artikulu batean, zergatik?

Egin zuen prentsaurreko beldurgarri hura matxismoaren ikastaroa izan zelako; Jenniri errua bota zion, euforiaz hitz egin zuen, feminismo faltsuaz... Mintzal-di hark eragin zuen jende askok begiak irekitzea, bertatik bertara ikusi zutelako

matxista bat letra larriekin, neandertal bat. Bere hitzaldiari esker kontzientzia hartu zuen jende askok eta hainbat sektoretako erantzuna ekarri zuen.

Rubialesen musuak iraultza bat eragin zuen, inflexio puntu bat.

Ez baita musu bortxatu bat bakarrik; auzi horrek agerian uzten ditu gizartean, enpresetan eta erakundeetan instituzionalizatu eta normalizatu diren indarkeria matxistak eta botere erasoak. Jenniri emandako musuak oihartzuna izan du, guztiok bizi izan dugulako antzeko erasoren bat. Desberdintasuna da gauzak aldatzeko arrakala bat ikusi dugula.

Jennik salaketa jarri zuen azkenean. Zenbateraino da garrantzitsua hori?

Garrantzitsua da, baina egin ez balu ere ulertuko nuke. Eztabaida juridikotik ihes egitea komeni da; zigorraren bidez haratago, inportanteena delako gizartearen, erakundearen eta elkarten erantzuna.

Badago bere salaketa zalantzan jarri duenik, ospatu zuelako, Ibizara oporteretan joan zelako...

Eraso baten aurrean dagoen erantzuna ez genuke epaitu beharko. Baina, bai,

patriarkatuak emakumeen kontrako bonbak botatzen jarraitzen du, gure duintasuna eta sinesgarritasuna gutxieteko.

Futbolari mutilen salaketa lotsatia izan da, orain arte.

Lotsagarria izan da, eta era berean, erantzun urri hori bada gure gizarteak duen arazo larri baten isla; gizonezkoak ez dira interpelatuta sentitzen. Hori da erronka nagusia: gizonezkoek ulertzea indarkeria matxistak maskulinitate heteropatriarkal eta normatiboak sortu dituela. Emakumeon historia zapalduta egon izan da patriarkatuak inposatutako isiltasunarekin. Isiltasun hori sortzen da gure ahotsak lapurtzeko, sinesgarriak ez bagara, ez dugulako espazioa okupatzeko aukerarik. Eta ezin dugu ahaztu indarkeria matxista baten aurrean isiltasunak erasotzailea indartzen duela.

Zerbait irakatsi digu Rubiales auziak?

Noski, agerian ikusi dugu indarkeria matxisten kontra borrokatzea posible dela eta aukera dugula, gizarte patriarkalaren kontrako alternatiba bat erai- kitzeko. ●